

Geleceği şekillendiren sağlık hizmetleri trendleri

Güler Hülya Yılmaz
Sağlık ve İlaç Endüstrisi Lideri
Deloitte Türkiye

"Sağlık hizmetleri alanında tüm paydaşlar dikkate alınarak gözlenen küresel eğilimler; sektörü, hastalıkları iyileştirmekten öte, sürdürülebilir sağlıklı yaşam tarzlarına, önleyici/tedbir alıcı yaklaşımlara ve erken teşhise odaklanmaya yönlendiriyor. Bugünün sağlık hizmet sektörünün geleceğe uyum sağlayabilmesi gelişen dijital teknolojilere uyumu, değişen hasta (ve hasta yakınları) ihtiyaç ve beklentilerini karşılayabilmeyi, hatta ihtiyaç ve beklentileri önceden tahmin edebilmeyi, yeni iş modellerini benimseyebilmeyi ve farklı sektörlerle (elektronik, kimya, endüstri mühendisliği vb.) ve farklı uzmanlık alanları (psikoloji, sosyoloji, hukuk vb.) ile de işbirliği yapabilmeyi ve bu işbirliğinden sinerji yaratabilmeyi gerektiriyor. Ancak, teknik ve teknoloji hızla ilerlerken sağlık hizmetleri alanında daha da önemli olan etik değerlerin gerilememesi. Sağlık hizmetlerinin geleceğini şekillendirecek fırsatları değerlendirmek tüm tarafların yeniliğe ve yaratıcılığa açık olarak karşılıklı güven, işbirliği, ortaklık ve yatırım anlayışı geliştirebilmeleriyle mümkün olacak."

Artık geleneksel hale gelen ve küresel olarak sağlık hizmetlerinde öne çıkan '2019 Küresel Sağlığa Bakış: Geleceği Şekillendirmek' konulu global sağlık sektörü araştırma raporu yayınlandı. Rapor 2019 trendlerinin yanı sıra 2022 yılına kadar sektörün ne kadar büyüyeceğine ve hangi trendlerin etkisiyle dönüşeceğine de odaklanıyor. Araştırmaya göre 2018-2022 yılları arasında küresel sağlık harcamalarının yıllık bazda %5,4 oranında artarak yaklaşık 10 milyar ABD dolarına ulaşması öngörülmüyor. Bu oran, 2013-2017 yılları arasındaki %2,9'luk yıllık artış oranına kıyasla ciddi bir yükselişe işaret ediyor. 2022 yılında gerçekleşecek bu harcamaların günümüzde olduğu gibi eşit olmayacağı öngörülmüyor. Amerika'da kişi başı sağlık harcamalarının 11.674\$ olması beklenirken Pakistanda ise bu oranın sadece 84\$ seviyelerinde çıkması bekleniyor. Genel itibarıyla değerlendirildiğinde ise küresel

sağlık harcamalarının artmasına sebep olan faktörler şöyle: 65 yaşın üzerine çıkan ve dünya nüfusunun yaklaşık %11'e tekabül eden popülasyon, daha da yaygınlaşan kanser, şeker ve kalp rahatsızlıkları gibi kronik hastalıklar, yenilikçi fakat maliyeti yüksek dijital teknolojiler. Her ne kadar görece yeni olan dijital teknolojiler harcamaları arttıracak gibi görünse de dijital teknolojiler ile oluşan yeni iş ve hizmet dağıtım modellerinin; mevcut problemleri çözerek, gelecekte daha kolay ulaşılabilen, düşük maliyetli, yüksek kaliteli sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin sağlanmasına yardımcı olacağı da öngörülmüyor.

Sektörün alt endüstrilerinden biri olan ilaç endüstrisine spesifik olarak bakıldığında ise ortaya çıkan manzara sektörün bütününden pek farklı görünmüyor. 2011-2017 yılları arasında %1,2 büyüme gözlenirken 2018-

2022 yıllarında endüstrinin %6,5 büyümesi ve küresel gelirlerin 1,2 trilyon\$ olması öngörülmüyor. Büyümenin esas kaynağının ise daha önce karşılanmamış ihtiyaçları giderecek yeni terapiler ve ilaca erişimi arttıracak yeni küresel fiyatlandırma politikaları. Büyüme olumsuz anlamda etkileyecek faktörler ise hastaların ilaç ödemeleri konusunda çekimser davranması, jenerik ilaçlar nedeniyle satışların düşmesi ve son olarak biyobenzer ilaçlar nedeniyle artan rekabet. 2019 yılı için ortaya konan tahminlere göre yaklaşık 19 milyar\$'lık ilaç satışı risk altında. Bu risk eek olarak büyük ilaç firmaları inovasyon konusunda yeni gelir artışlarına en fazla katkı sağlayabilecek yeni ürünler anlamında da küçük firmalar karşısında yarışı kaybetmekte. Verilere göre Ar-Ge'den elde edilen gelirler 2010 yılında %10,1 civarındayken 2018 yılında bu oran %1,9 seviyelerine kadar gerilemiş durumda.

Rapora göre küresel sağlık hizmetlerinde öne çıkan diğer eğilimler:

Değişken bir sağlık ekonomisinde finansal sürdürülebilirlik yaratmak: Kişiselleştirilmiş tıbbın, teknolojik gelişmelerin, acımasız ve zorlu rakiplerin, genişleyen dağıtım alanlarının ve yenilenen ödeme modellerinin ortaya çıkması, küresel sağlık ekonomisi üzerinde belirsizlik yaratırken kuruluşların hayatta kalma mücadelesi üzerindeki baskıyı da artırıyor. Yeni iş, sağlık hizmetleri ve risk modellerini benimseyen sağlık hizmet sunucuları; güçlü piyasa katılımcılarının yıkıcı potansiyelini dengeleyebilecek ve ekonomik sağlık hizmetleri çözümlerinin yeni ekosisteminde lider olarak ortaya çıkabileceklerdir.

Erişimi ve karşılanabilirliği artırmak için yeni sağlık hizmetleri modellerini kullanmak: Yaşlanan nüfusun artışı ve bulaşıcı olmamakla birlikte çok yaygın görülen hastalıkların (kalp, kanser, şeker) yükselişi, sağlık hizmet sektörünü kısa vadede hastalıkları iyileştirmekten ziyade, uzun vadede hastalıkları önlemeye, yönetmeye ve iyi yaşamı ön plana çıkarmaya teşvik ediyor. Sağlık hizmetleri sistemlerinin; maliyetleri düşürecek, kaliteyi artıracak, erişimi ve satın alma kabiliyetini artırabilecek değişimi hesaba katması ve bu doğrultuda yeni iş, bakım sağlama (örneğin yaşlı insanların beklenti ve ihtiyaçlarına hitap edecek özel bakım ve sağlık hizmetleri) ve risk modelleri geliştirmesi gerekecektir.

Hastaların ve tüketicilerin değişen ihtiyaç, talep ve beklentilerine uyum sağlamak: Hastaların, hasta yakınlarının ve çeşitli sağlık hizmetleri talep eden ve/veya talep etme potansiyeli olan tüketicilerin "giyilebilir izleme ve fitness cihazları" gibi dijital sağlık teknolojilerini nasıl kullanmak istediklerini, bu konulardaki ihtiyaç ve beklentilerini iyi anlayan ve buna göre hareket eden kuruluşlar, kişilerin bilinçli sağlık kararları vermelerine yardımcı olacak ve hasta katılımı stratejileri geliştirebileceklerdir.

Dijital yenilik ve dönüşüme yatırım yapmak: Blockchain, bulut tabanlı bilgi işlem, sanal sağlık, yapay zeka ve robotik, dijital gerçeklik, Tıbbi Nesnelerin İnterneti (IoMT) vb. dijital yenilikler, sağlık hizmetlerinin daha etkin ve ulaşılabilir olmasını sağlayarak geleceğin şekillenmesine katkı sağlayacaktır. Diğer yandan, bu yeniliklerin benimsenmesi, geleneksel sağlık hizmetleri organizasyonlarının ötesine geçen vizyon ve yeteneklere sahip olmayı da zorunlu kılmaktadır. Sağlık hizmetleri alanındaki liderlerin, yenilikçi oyuncuları ve bilgi kaynaklarını kucaklayan bir ekosistem kurmaları gerekmektedir.

Mevzuata uygunluk ve siber güvenliğin sürdürülmesi: Sağlık hizmetlerinin giderek dijitalleşmesi ve bağlı bir sağlık hizmeti ortamında daha düzenli hale gelmesi beklenmektedir. Bazı düzenleyici kuralların endişe kaynağı olmasına rağmen - siber güvenlik şu anda listede zirvede yer alıyor - kurumların sistemlerini ve kişiye özel hassas verilerini siber tehditlerden korumak için sistematik, proaktif, iyi planlanmış ve iş birliğine dayalı bir yaklaşım benimsemeleri önem arz etmektedir.

Üst düzey yeteneklerin işe alınması, geliştirilmesi ve elde tutulması: Yaşlanan bir iş gücü, sağlık hizmetlerine olan talebin devamlı artması ve hekim çalışma saatlerinin azalması hem gelişmiş ülkelerde, hem de gelişmekte olan ekonomilerde kalifiye personel yetersizliği yaratmaktadır. Teknolojiyle donatılmış fırsatlar konusunda söz sahibi olan sağlık hizmet sektörü liderleri, bir yandan kısa vadeli yetkin ve uzman insan kaynağı eksikliklerini çözerken; bir yandan da sürdürülebilir gelecek için yetkin ve yetişmiş beyinlere, sağlık bilim insanlarına ve bu değerli beyinleri yetiştiren sağlık eğitim kurumlarına da yatırım yapmayı başarabilirlerse sağlık hizmet sektörünün çok sağlıklı ve parlak bir geleceği olacaktır.

Raporun
tamamına
buradan
ulaşabilirsiniz.